

MARK & STALD

FAGLIGT TALT

AF MADS EBDRUP MORTENSEN
ØKOLOGIRÅDGIVNING DANMARK

PAS PÅ VÆRDIERNE

Høsten 2017 vil sent blive glemt, og af god grund. Afgrøderne har været svære at få høstet i det ustadige vejr. Derfor har det været umådeligt svært at få gjort afgrøderne lagerfaste, hvilket har medført, at flere har tænkt alternativt i forhold til konserveringen.

Men fælles for alle de høstede afgrøder er, at de har høj værdi både fodringsmæssigt og økonomisk. Derfor skal spild og tab af foderværdi for alt i verden undgås.

"De våde varer"

Alt over 25 pct. vand er vådt, også så vådt, at varen ikke kan crimpes i poser, som ellers ses som en sikker behandling. En del har i år tænkt alternativt, og mange tilfælde er det endt med propionsyrebehandling af hele kerner. Det kan så vidt være godt nok, dog har propionsyre ikke en effekt på skaldelen i korn og bælgssæd. Derfor er det afgørende, at det lægges så længe som muligt, gerne 3 mdr.

Det er medvirkende til, skaldelen bliver tilpas opløst til, at kørerne kan fordøje kornet. Det sidste, vi ønsker, er gødning med synlige kerner på spalterne – det er nemlig spild.

De store bønner

Hestebønner er mange steder høstet med meget høj vandprocenter. Hestebønner er svære at tørre på, da den frigiver fugt relativt langsomt.

Flere har tænkt i toastning af hestebønner som en del af tørringen.

De færreste toastere kan tørre, men er alene en varmebehandling. Oplevelsen er, at når en hestebønne toastes for våd, bliver den resterende fugt endnu sværere at få tørret ud, da skallen bliver hård. Derfor opleves det, at bønnerne pludseligt begynder at muldne.

Hold opsyn og vær kritisk

Hold løbende opsyn med lagrene og lad dem ikke gå i glemmebogen, når først de er i siloen. Varmen nærmest eksploderer, når den får fat, og det koster energi. Ligeledes er der også risiko for udvikling af forskellige typer skimmel-svampe, der kan være skadelige for dyrene. Derfor er rådet – hold opsyn og vær kritisk omkring, hvad der hældes for dyrene.

“Hold løbende opsyn med lagrene og lad dem ikke gå i glemmebogen, når først de er i siloen. Varmen nærmest eksploderer, når den får fat, og det koster energi.”

Vinterhvedesorten DZW 710K stammer fra den tyske økologiske forædler Darzau Getreidezuchtungsforschung ved Karl Josef Müller. Den blev fremvist til åbent hus hos den økologiske landmand Helge Kjær Sørensen i juni, som et led i projektet Økologisk sortsudvikling. Sorten er nu anmeldt til den første officielle økologiske sortsafprøvning. Foto: Annette Vestergaard.

Den første økologiske afprøvning af sorter er i gang

Der har længe været et stort ønske om en officiel økologisk sortsafprøvning, så flere sorter velegnet til økologisk dyrkning kan komme på markedet. Dette ønske er nu blevet opfyldt, og afprøvningen af to vinterhvedesorter er netop i gang

SORTSUDVIKLING

AF MAJA ELINE PETERSEN

For at få en sort på den officielle sortliste, skal den først igennem en længere godkendelsesprocedure. Indtil nu har afprøvningen af sorterne, hvad enten de var beregnet til konventionel eller økologisk dyrkning, foregået under konventionelle betingelser. Det har gjort det svært at få nye sorter velegnet til økologisk dyrkning godkendt, men nu har Tystofte Fonden, der står for den danske lovbestemte sortsafprøvning, igangsat en officiel økologisk sortsafprøvning, hvor sorterne værdisafprøves under økologiske betingelser.

Tidligere har vi været lidt mere konservative og sagt, at vi ville se sorten i vores standard set-up, hvilket vil sige under konventionelle betingelser, og hvis den var specielt velegnet under økologiske betingelser, skulle den igennem en tillægsaf-

prøvning. Nu har vi skåret den konventionelle del fra, så værdisafprøvningen af sorter velegnet til økologisk dyrkning kun sker under økologiske betingelser, forklarer Gerhard Deneken, administrerende direktør i Tystofte Fonden.

Afprøvning af vinterhvede

Til sortsafprøvningen har Nordic Seed anmeldt en vinterhvedesort og Anders Borgen en vinterhvedepopulation, der begge er velegnede til økologisk dyrkning. Netop nu afprøves de på tre lokaliteter - på Tystofte Fondens arealer ved Fuglebjerg, hos Nordic Seed i Dyngby og hos Anders Borgen i Mariager. Værdisafprøvningen forløber over de næste to år.

For at kunne godkende sorterne, skal de vise en forbedring ift. nogle udvalgte konventionelle standardsorter, som vi tager med i afprøvningen, og her kigger vi både på udbytte og kvalitetsegenskaber. Desuden ligger sorterne med i vores 20 observationsparceller, der er spredt ud over hele landet, for at undersøge deres modtagelighed over for svampesygdomme. Det er under konventionelle forhold, men uden brug af fungicider, forklarer Gerhard Deneken.

For at blive optaget på sortlisten skal sorterne udover ovennævnte afprøvnings gennemgå en to-årig SES-afprøvning, der sikrer ensartethed, stabilitet og selvstændighed. Denne afprøvning foretages også under konventionelle forhold.

Interessant vinterhvedesort

En de sorter, der indgår i sortsafprøvningen, er vinterhvedesorten DZW 710K, som Nordic Seed har anmeldt. Den er fundet som led i projektet Økologisk Sortsudvikling, hvor Nordic Seed, i samarbejde med Økologisk Landsforening og et par økologiske planteavlere, har afprøvet flere udenlandske sorter af vårbyg og vinterhvede med henblik på at identificere materiale egnet til økologisk planteavl i Danmark.

I de sidste års udbytteforsøg, har DZW 710K ligget som nummer et. Det, der gør den særligt interessant, er, at den er 107 cm høj. Det er væsentligt højere end de konventionelle sorter, og det giver den en bedre konkurrenceevne mod ukrudt. Samtidig har den en god sygdomsresistens. Det er ikke en bagehvede, men lige nu skrider den økologiske svineproduktion efter økologisk foderkorn, så hvis vi kan komme med en højtydende sort til økologisk foder, vil det være meget interessant, forklarer Hans Haldrup fra Nordic Seed.

Projektet har fået tilskud fra 'Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram' (GUDP) under Fødevareministeriet.

